

Antal som får livränta har minskat kraftigt

Antalet som får livränta har minskat från cirka 91 000 personer 1999 till knappt 14 700 personer 2025. Minskningen beror framförallt på att färre personer ansöker om livränta, men också på lagändringar. Bland män är den största gruppen som får livränta verksamma inom bygg- och tillverkningsyrken, medan den bland kvinnor är omsorgsyren.

Livränta är en ekonomisk kompensation för förlorad inkomst, som beror på att en person har fått en sjukdom eller en skada till följd av sitt arbete. Analysen beskriver hur antalet mottagare av livränta har utvecklats under åren 2013–2025, och hur det fördelar sig mellan kön, yrke, skadetyp samt diagnos. För att sätta det senaste decenniets utveckling i perspektiv, inleder vi med en beskrivning av hur antalet mottagare av livränta har utvecklats från 1999 till och med 2025.

Minskningen lika stor bland kvinnor som bland män

Antalet personer som får livränta har successivt minskat under en längre tidsperiod, från drygt 91 000 personer år 1999 till knappt 14 700 personer år 2025. Det motsvarar en minskning med cirka 84 procent. Antalet mottagare har minskat ungefär lika mycket i gruppen män som kvinnor. Diagrammet på nästa sida visar hur många som får livränta per år, dock kan själva beslutet ha fattats under tidigare år.

Korta analyser 2026:3

Försäkringskassan
Avdelningen för ledningsstöd
och analys

Korta analyser är en rapportserie från Försäkringskassan som presenterar aktuell statistik och analys i ett kort format. I slutet av rapporten finns länkar om du vill läsa mer.

FK-nr: 116-52

Om livränta och arbetsskadeförsäkringen

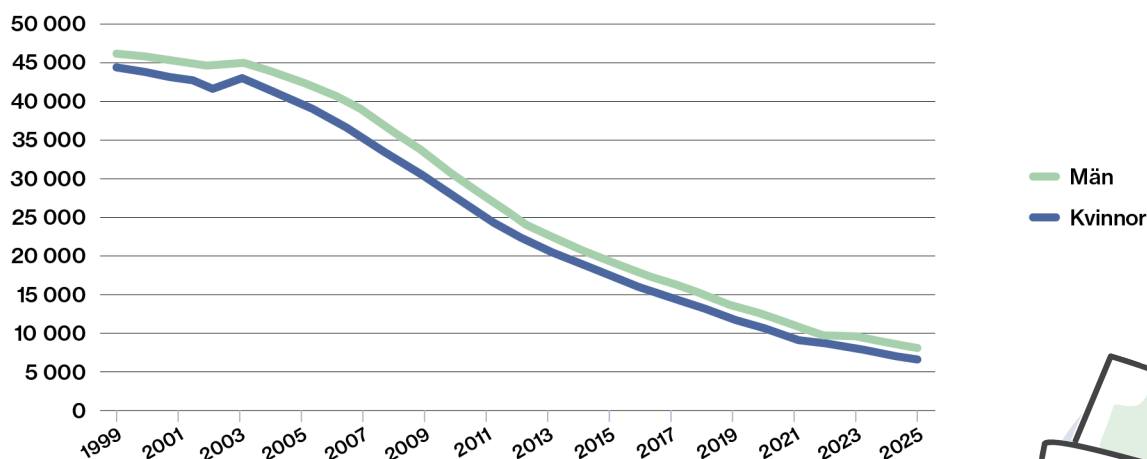
Livränta är en ersättning som betalas ut om man går miste om inkomst på grund av en arbetsskada. Det kan handla om att den drabbade inte kan arbeta alls, måste byta arbetsuppgifter, byta arbete eller gå ner i arbetstid under minst ett år.

För att man ska kunna få livränta måste vissa grundkriterier vara uppfyllda.

- Förmågan att skaffa inkomst ska vara nedsatt med minst en femtondel.
- Nedsättningen måste kunna antas bestå under minst ett år.
- Inkomstförlusten måste vara minst en fjärdedel av prisbasbeloppet, det är då livräntan ska börja betalas ut.

Det är först efter att dessa kriterier är uppfyllda som Försäkringskassan utreder om skadan eller sjukdomen är en arbetsskada.

Antal mottagare av livränta per år, perioden 1999–2025

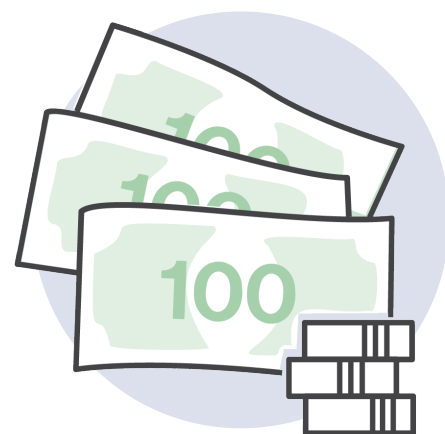
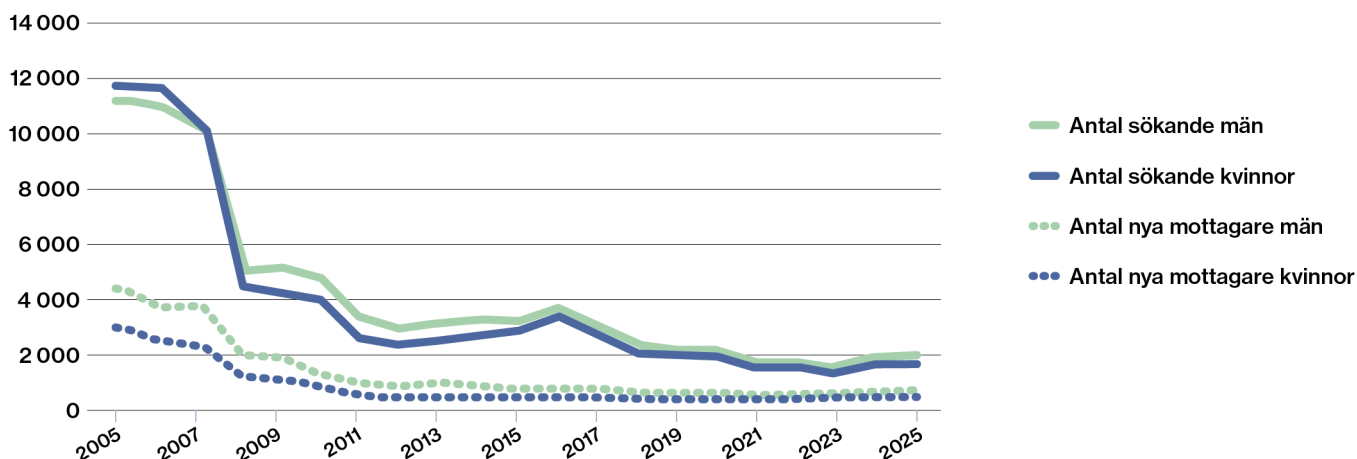
Villkoren för att få en skada eller sjukdom godkänd som arbetsskada har ändrats vid två tillfällen sedan reformeringen av arbetsskadeförsäkringen år 1977. År 1993 skärptes kraven väsentligt, för att sedan mildras något år 2002. De skärpta villkoren bidrog till att antalet mottagare minskade.

Allt färre mottagare har lett till att utgifterna har minskat. Från knappt 325 miljoner kronor i december 1999 (motsvarande drygt 520 miljoner i 2025 års penningvärde), till drygt 150 miljoner kronor i december 2025.

Att allt färre ansöker om livränta är den viktigaste förklaringen

Att antalet personer som får livränta har minskat under 2000-talet beror främst på att allt färre ansöker om livränta. Antalet ansökningar som Försäkringskassan fattar beslut om har minskat med 84 procent mellan 2005 och 2025. År 2016 beviljades knappt 17 procent jämfört med drygt 30 procent år 2005. Antalet mottagare har minskat trots att en högre andel sökande beviljas livränta, åtminstone sedan 2016.

Antal ansökningar samt antal nya mottagare fördelat på kön 2005–2025 (beslutsår)

0,7 procent av socialförsäkringens utgifter

År 2025 uppgick utgifterna för de ersättningar som administreras av Försäkringskassan till knappt 260 miljarder kronor. Av dessa utgifter utgjorde utbetalningar av livränta 0,7 procent. Av det utbetalade beloppet gick 60 procent till män och 40 procent till kvinnor.

Ändrad lagstiftning har lett till att färre ansöker om livränta

Den 1 januari 2003 infördes ett krav på att den som vill få livränta prövad ska ansöka om det skriftligen. Innan dess kunde Försäkringskassan initiera en prövning. Förändringen bidrog troligen till färre prövningar av livränta.

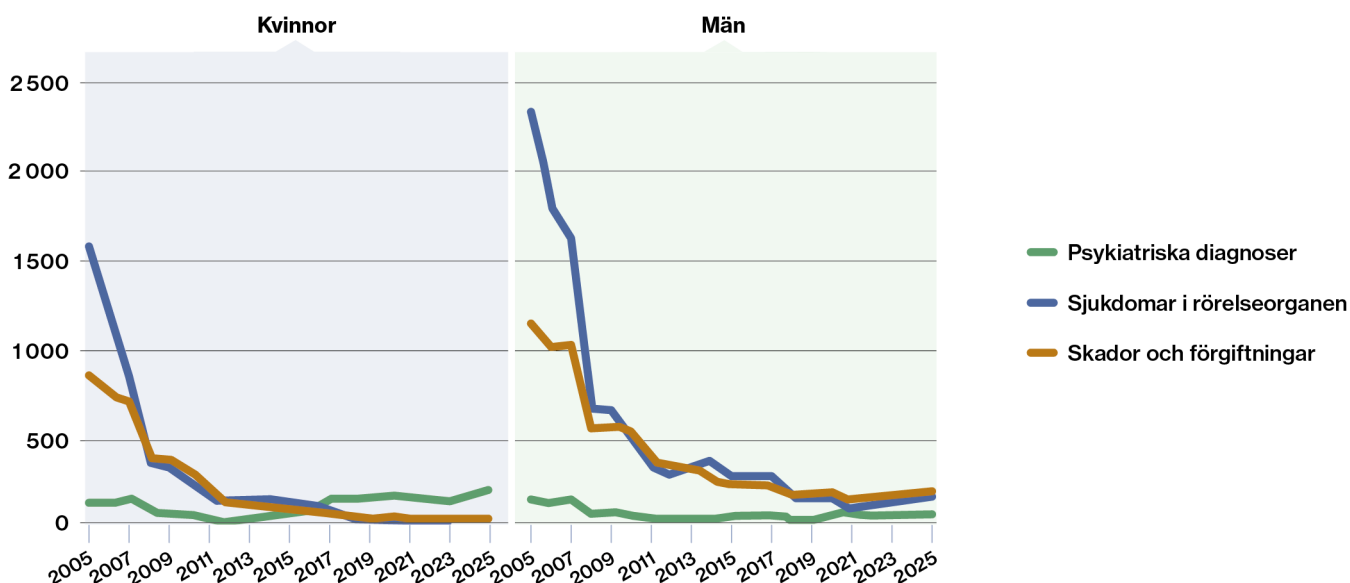
En annan förändring var att den tidsbegränsade sjukersättningen avskaffades 2008. Innan dess kunde sjukersättning beviljas när arbetsförmågan bedömdes vara nedsatt i minst ett år framåt. Samma krav på varaktighet gällde för att kunna få livränta. Det innebar att prövningen av sjukersättning ofta sammanföll med den tidpunkt när det var aktuellt att ansöka om livränta. När denna ordning togs bort försvann ett sådant naturligt tillfälle att ansöka om livränta, vilket ledde till färre ansökningar och därmed också att färre personer fick livränta.

Det har blivit vanligare att få livränta på grund av psykiatriska diagnoser

Livränta kan beviljas för arbetssjukdom, olycksfall eller färdolycksfall. De vanligaste skadetyperna är arbetssjukdomar och olycksfall. Bland kvinnor är det vanligast att få livränta för arbetssjukdomar medan det bland män är vanligast för olycksfall.

Fördelningen av diagnoser bland nya mottagare har förändrats över tid. Även här finns det tydliga skillnader mellan könen.

Antal nya mottagare fördelat på diagnosgrupp för kvinnor och män 2005–2025

Historik om arbets-skadeförsäkringen

Arbetskadeförsäkringen är Sveriges äldsta socialförsäkring. Den första lagen kom 1916 och avsåg ersättning till följd av olycksfall i arbetet.

Sedan arbetskadeförsäkringen infördes har arbetslivet förändrats avsevärt ur flera aspekter. Den fysiskt farliga arbetsmiljö som var vanligare under förkrigstiden har decimerats kraftigt. Idag har vi andra typer av arbetsmiljörisker, vilket avspeglar sig i att allt färre ansöker om livränta, medan långa sjukfall i sjukpenningen har blivit vanligare.

Antalet nya kvinnliga mottagare minskade först kraftigt men har varit stabilt sedan 2011. Men runt 2016 sker ett skifte i diagnosbilden. Livränta för psykiatriska diagnoser blir då vanligare, trots att inflödet av sökande i denna grupp inte ökade nämnvärt. Till stor del kan denna ökning förklaras av att Försäkringskassan fått ett bättre kunskapsunderlag för att bedöma arbetssjukdomar, framförallt tack vare de forskningsöversikter som Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) tagit fram. Över tid har däremot antalet mottagare som beviljas livränta för sjukdomar i rörelseorganen och för skador och förgiftningar minskat, vilket främst beror på att antalet som ansöker för de diagnoserna har minskat.

Bland männen minskade också antalet nya mottagare kraftigt i början, men för dem har minskningen fortsatt om än i avtagande takt, även efter 2009. Såväl skador och förgiftningar som sjukdomar i rörelseorganen har minskat, medan psykiatriska diagnoser har haft en svag ökning sedan 2016. Även för män är antalet ansökningar den främsta orsaken till minskningen i antalet nya mottagare.

De vanligaste yrkena bland dem som söker och får livränta

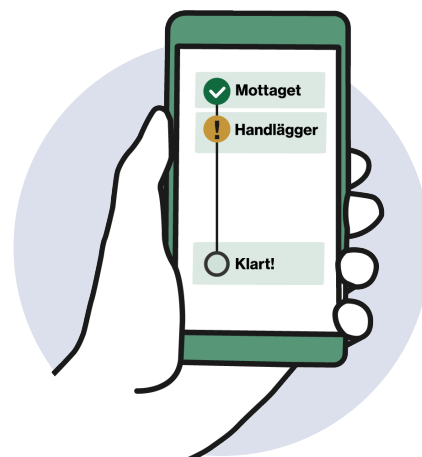
Vilket yrke en person har kan påverka både risken att drabbas av en arbetsskada eller arbetssjukdom och hur vanligt det är att beviljas livränta. Den svenska arbetsmarknaden är starkt könsuppdelad, vilket återspeglas i hur många kvinnor respektive män som får livränta. Här har vi valt att redovisa kvinnors och mäns yrken separat, eftersom arbetsmarknaden är så könsuppdelad.

Det är tydligt att det är vanligast att ansöka om livränta i mansdominerade yrken, och att det är mindre vanligt i kvinnodominerade yrken. Bland dem som fick en arbetsrelaterad skada eller sjukdom 2018, och ett beslut senast 2025, fick cirka 25 procent av kvinnorna och 30 procent av männen livränta. Se metodavsnitt för mer information om hur vi har räknat.

Bland män är livränta vanligast inom bygg- och transportbranschen

I diagrammet på nästa sida visar vi antal ansökningar och nya mottagare i de fem yrkeskategorier där flest män ansökte om livränta. Av alla yrkesverksamma män har 27 procent något av de här yrkena, samtidigt som de står för 54 procent av alla män som ansökte om livränta.

Bland män var det vanligast att ansöka om livränta inom byggnads- och anläggningsyrken samt transport- och maskinföraryrken, det gjorde cirka 14 av 10 000 i vardera grupp. Yrken som utgör en stor del av dessa två grupper är snickare, murare och anläggningsarbetare samt lastbils- och bussförare.

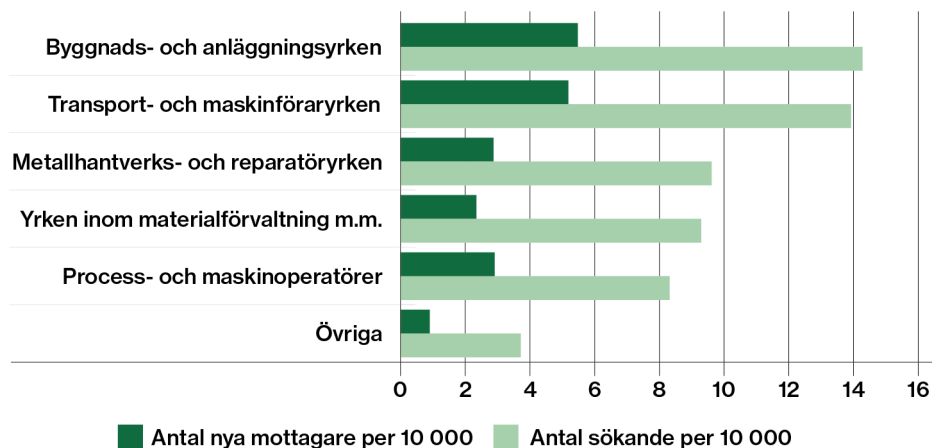

” Det är tydligt att det är vanligast att ansöka om livränta i mansdominerade yrken, och att det är mindre vanligt i kvinnodominerade yrken.

Yrkeskategori	Andel av alla yrkesverksamma män
Byggnads- och anläggningsyrken	7 procent
Metallhantverks- och reparatörsyrken	6 procent
Transport- och maskinföraryrken	6 procent
Process- och maskinoperatörer	4 procent
Yrken inom materialförvaring med mera	3 procent
Övriga yrken	74 procent

I byggnads- och anläggningsyrken är antalet nya mottagare 6 per 10 000 yrkesverksamma och i transport- och maskinföraryrken är antalet 5 per 10 000. Detta innebär att 39 respektive 37 procent av dem som ansöker om livränta i de här yrkeskategorierna beviljas det.

Antal ansökningar och antal nya mottagare per yrkeskategori för män

Inom de fem yrkeskategorier som är vanligast bland män var det flest som ansökte för besvär i rörelseorgan, förutom bland transport och maskinföraryrken där skador och förgiftningar förekom oftare. Psykiatriska diagnoser är ovanliga bland män och i mansdominerade yrken.

Bland kvinnor ansöker många inom omsorgsyrken om livränta

I diagrammet på nästa sida visar vi antal ansökningar och antal nya mottagare i de fem yrkeskategorier där störst antal kvinnor ansökte om livränta. De här fem yrkeskategorierna utgör 67 procent av alla kvinnor som ansökte om livränta. Det är dessutom en stor andel av alla yrkesverksamma kvinnor som arbetar inom dessa yrken.

En tredjedel av alla kvinnor som ansökt arbetade i omsorgsyrken utan högskolekompetens (vård, skola och omsorg). Tillsammans med städyrken var omsorgsyrken den yrkeskategori där det var vanligast att ansöka om livränta, det gjorde cirka 9 av 10 000 som var verksamma i de här yrkena.

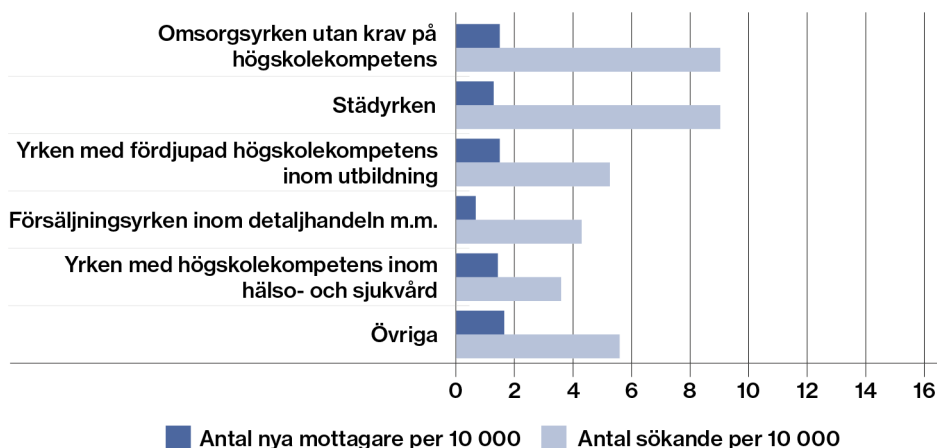
Inom kvinnodominerade välfärdsyrken finns det skillnader mellan olika yrkesgrupper, vilket visar sig till exempel inom hälso- och sjukvården. I omsorgsyrken utan krav på högskolekompetens är undersköterskor och vårdbiträden de vanligaste yrkena. I dessa yrken är det vanligare att ansöka om livränta än bland kvinnor i hälso- och sjukvårdsyrken som kräver högskoleutbildning där majoriteten är sjuksköterskor. Samtidigt är andelen sökande som beviljas livränta högre bland sjuksköterskor (42 procent) än bland undersköterskor och vårdbiträden (15 respektive 9 procent).

” Sett till samtliga yrken var andelen nya mottagare högre för skador och förgiftningar än för besvär i rörelseorganen.

Yrkeskategori	Andel av alla yrkesverksamma kvinnor
Omsorgsyrken utan krav på högskolekompetens	22 procent
Yrken med högskolekompetens inom utbildning	11 procent
Yrken med högskolekompetens inom hälso- och sjukvård	8 procent
Försäljningsyrken inom detaljhandeln m.m.	7 procent
Städyrken	3 procent
Övriga yrken	50 procent

Antal ansökningar och antal nya mottagare per yrke för kvinnor

” Andelen sökande som beviljas livränta är högre bland sjuksköterskor än bland undersköterskor och vårdbiträden.

Inom de här fem yrkeskategorierna gäller majoriteten av ansökningarna besvär i rörelseorganen. Undantag gäller för yrken som kräver högskolekompetens, både inom utbildning och inom hälso- och sjukvård, där psykiatriska diagnoser är vanligare bland dem som ansöker om livränta. Samtidigt är det högre andel som får livränta för psykiatriska diagnoser och skador och förgiftningar och en lägre andel som får livränta för besvär i rörelseorganen.

Både kvinnor och män i mansdominerade yrken ansöker om och får oftare livränta än både kvinnor och män i kvinnodominerade yrken.

Ett komplicerat regelverk och ett arbetsliv i förändring

Sammantaget är arbetsskadeförsäkringen en av våra äldsta försäkringar och livräntan en ersättning som omges av ett komplicerat regelverk som har omformats över tid. Försäkringens nuvarande utformning kan vara tidskrävande och omständligt för Försäkringskassan att tillämpa, men också svårt för enskilda att förstå. Det kan påverka både antalet som söker och antalet som får livränta.

Vi ser även att i takt med att arbetslivet och arbetsmarknaden har förändrats, har många risker mer eller mindre försvunnit, medan nya har tillkommit eller ökat. De risker som har tillkommit är inte minst de som är stressrelaterade.

De viktigaste resultaten av vår analys

- Antalet ansökningar om livränta har minskat kraftigt under 2000-talet. Minskningen gäller både kvinnor och män.
- Att antalet ansökningar har minskat sammanfaller i tid med att reglerna för sjukersättning har ändrats, och att de försäkrade numera förväntas ansöka själva.
- Fler män än kvinnor får livränta, fördelningen är 60/40 procent.
- Typer av skador och arbetssjukdomar skiljer sig åt mellan kvinnor och män samt mellan olika yrken.
- Antalet nya mottagare som får livränta på grund av psykiatriska diagnoser har ökat de senaste tio åren. De mottagare som har besvär i rörelseorganen har minskat.
- Bland både kvinnor och män i mansdominerade yrken är det vanligare att ansöka och få livränta, jämfört med både kvinnor och män i kvinnodominerade yrken.
- Kvinnor är överrepresenterade när det gäller de psykiatriska diagnoserna, och det är i kvinnodominerade yrken som livränta på grund av psykiatriska diagnoser är vanligast.

Författare

Malin Junestav
Analytiker, Försäkringskassan

Presstjänst
010-116 98 88

Johanna Mietala
Analytiker, Försäkringskassan

Agneta Nilsson
Analytiker, Försäkringskassan

Julia Huanuco Rios
Analytiker, Försäkringskassan

Källor och mer att läsa

[Arbetsmarknad i förändring – en analys av regionala branschförändringar över tid och dess betydelse för framtida arbetsmiljöarbete](#)

Arbetsmiljöverket 2011:12

[Utvecklingen av den organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön på den svenska arbetsmarknaden innan och under covid-19-pandemin](#)

Arbetsmiljöverket 2024:8

[Socialförsäkringen i siffror 2016 \(Tema arbetsskadeförsäkringen 100 år\)](#)

Försäkringskassan

[En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring – för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rätts-säkerhet](#)

SOU 2023:53

[Statistik inom området sjuk – arbetsskadelivräntor och yrkesskadelivräntor](#)

Försäkringskassan

Om analysen

Analysen bygger på statistik som finns i Försäkringskassans datalager STORE.

Uppgifter om yrken kommer från SCB.

Så här har vi gjort

Avgränsningar

Vår analys gäller egenlivränta.

Det finns även efterlevandelivränta som är en ekonomisk ersättning som kan betalas ut när en person har avlidit till följd av en arbetsskada eller arbetssjukdom, till exempelvis make eller maka, sambo eller barn. Efterlevandelivränta ingår inte i analysen.

Begränsningar i statistik och avväganden

Statistik som gäller livränta kommer med vissa begränsningar som påverkar vad vi kan analysera. I Försäkringskassans register finns det uppgifter om antalet personer som får livränta i december varje år från 1999, uppdelat på kön. Från 2005 finns det uppgifter om beslut om livränta fördelat på kön, skadetyper och diagnosgrupp. Mer detaljerade uppgifter om bransch finns från år 2013. Från 2017 finns det även uppgifter om yrke.

Yrke och skadeår

För att relatera en skada till ett yrke definieras en persons yrkestillhörighet utifrån det yrke som hen hade året före skadan inträffade (skadeåret). Skadan kopplas därmed till det yrke som var registrerat när skadan inträffade. Antalet personer i respektive yrke gäller det antal individer som i november året före skadeåret var 16–68 år samt hade en registrerad uppgift om yrke. Eftersom både skadan och antalet personer i yrket gäller samma tidpunkt blir jämförelsen mellan skadeutfall och yrkespopulation konsekvent över tid.

Att vi har valt att relatera skadeåret till yrkestillhörigheten året före skadan innebär att det finns begränsade möjligheter att analysera mer aktuella skadeår. Detta beror på den tidsfördröjning som uppstår mellan det att en skada inträffar och att ett beslut om livränta fattas. Fördröjningen beror på att den skadade först får sjukpenning eller sjukersättning, och ofta först senare ansöker om livränta. Det kan också ta lång tid från ansökan om livränta till att Försäkringskassan har fattat ett beslut.

Först sju år efter skadeåret är uppgifterna tillräckligt kompletta för att vi ska kunna analysera vilka yrken de personer har som ansöker om och får livränta. Därför analyserar vi personer som fick en skada 2018 och ett beslut senast 2025.

Urvalet av mest förekommande yrken gjordes utifrån de yrken med flest ansökningar, det vill säga det högsta absoluta antalet beslut.